ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

ΕΝΝΟΙΑ ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ

Η έννοια της απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών, έχει πολλές διαστάσεις:

Κατ΄ αρχήν διαθέτει μια καθαρά θεσμική διάσταση, καθώς η οποιαδήποτε αντίστοιχη προσπάθεια, θα πρέπει να λάβει θεσμικό χαρακτήρα, με την νομιμοποίηση των ανάλογων παρεμβάσεων, που θα επιχειρηθούν.

Κατά δεύτερο λόγο, η έννοια της απλούστευσης των διαδικασιών, διαθέτει οργανωτική διάσταση, αφού η εφαρμογή της αντίστοιχης πολιτικής θα λάβει χώρα εντός των δομικών σχηματισμών της δημόσιας διοίκησης, τους οποίους και θα επηρεάσει άμεσα ή έμμεσα.

Τρίτον, η συγκεκριμένη έννοια διαθέτει αναμφίβολα και την τεχνολογική της διάσταση, αφού η επιτυχημένη και αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών παρεμβάσεων, προϋποθέτει την υποστήριξη προηγμένων συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών.

Ενδεικτικά η απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, μπορεί να επέλθει μεταξύ άλλων με:

- Την κατάργηση αδικαιολόγητων και αχρείαστων διοικητικών, οικονομικών και νομικών περιορισμών, δικαιολογητικών και παραστατικών στοιχείων.

- Την αυτεπάγγελτη – εσωτερική αναζήτηση δικαιολογητικών από τη δημόσια διοίκηση.

- Την αντικατάσταση δικαιολογητικών από υπεύθυνη δήλωση ή ένορκη βεβαίωση του ενδιαφερόμενου πολίτη.

- Την κατάργηση των περιττών και τυπικών επικυρώσεων – θεωρήσεων εγγράφων.

- Τον εκσυγχρονισμό του τρόπου οργάνωσης των δημοσίων υπηρεσιών, ώστε αυτές να καταστούν αποτελεσματικότερες.

- Τη διαφάνεια των ενεργειών και δράσεων, ώστε ο κοινωνικός έλεγχος και η κριτική να εντοπίζει σημεία δυσλειτουργίας, τα οποία αδυνατεί να συνειδητοποιήσει η δημόσια διοίκηση λόγω της εσωστρέφειάς της. Με βάση το κριτήριο αυτό, η απλοποίηση μιας διαδικασίας πρέπει να προκύψει μετά από δημόσιο κοινωνικό διάλογο, κάτι που της προσδίδει υψηλότερο βαθμό εφαρμογής, φιλικότητας, καταλληλότητας, αναγκαιότητας και αποδοχής.

- Την εισαγωγή νέων τεχνολογικών εφαρμογών, από τους χώρους της πληροφορικής και της επικοινωνίας.

- Την απλοποίηση των ακολουθούμενων ενεργειών, στην πορεία διεκπεραίωσης των διοικητικών υποθέσεων (υπηρεσίες μιας στάσης, περιορισμού διαδρομών κ.α.).

- Τον εκσυγχρονισμό και την απλοποίηση των χρησιμοποιούμενων διοικητικών εντύπων.

- Την ποιοτική βελτίωση του τρόπου ενδο – υπηρεσιακής και εξω – υπηρεσιακής επικοινωνίας. Ιδιαίτερη βαρύτητα στο σημείο αυτό, δίνεται στην αποτελεσματική επικοινωνία κράτους – κοινωνίας, ως μέσο που βοηθά τις δημόσιες υπηρεσίες να προβούν σε μια αντικειμενική αποτύπωση της διοικητικής πραγματικότητας, με τη βοήθεια μιας αντικειμενικής και αξιόπιστης ΄΄ οπτικής γωνίας ΄΄.

- Τη μείωση του κόστους εργασίας.

- Τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας του προσωπικού.

- Τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

- Την αύξηση της παραγωγικότητας των υπηρεσιών.

- Τον καθορισμό συγκεκριμένων χρονικών προθεσμιών ή την σύντμηση των ήδη υπαρχουσών προθεσμιών για την ολοκλήρωση μιας διοικητικής διαδικασίας.

- Την σιωπηρή έγκριση αίτησης όταν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία από την υποβολή της αίτησης αυτής.

Στην ουσία κάθε σοβαρά οργανωμένη προσπάθεια απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών, πρέπει να έχει ως αφετηρία τη διατύπωση έξι (6) βασικών ερωτημάτων, στο καθένα από τα οποία αντιστοιχεί ένας αριθμός δευτερευόντων ερωτημάτων που εξειδικεύουν το νόημά τους:

ΤΙ; Ποιά ενέργεια ή διαδικασία πραγματοποιείται.

ΓΙΑΤΙ; Είναι αναγκαία;
Για ποιο λόγο είναι αναγκαία;
Τι θα συνέβαινε αν δεν πραγματοποιούνταν;
Μπορεί το κενό από την έλλειψή της να καλυφθεί από άλλες ενέργειες ήδη υπάρχουσες ή άλλες απλούστερες;

ΠΟΥ; Γιατί χρησιμοποιείται η συγκεκριμένη μονάδα (Διεύθυνση, Τμήμα, Γραφείο);
Θα μπορούσε και πως να πραγματοποιηθεί σε άλλη μονάδα με απλούστερο ή αποτελεσματικότερο τρόπο;

ΠΩΣ; Με ποιες μεθόδους πραγματοποιείται;
Είναι οι αποτελεσματικότερες;
Παρουσιάζουν αδυναμίες (πολυπλοκότητα, χρονικές καθυστερήσεις);
Με ποιες απλούστερες μεθόδους θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί;
Υπάρχουν τα αναγκαία τεχνικά μέσα για αυτό και αν όχι ποια άλλα απαιτούνται;

ΠΟΤΕ; Είναι ορθή η δαπάνη απλούστευσης σε χρόνο (αύξηση ή μείωση);

Είναι αναγκαία η συχνότητα της επιχείρησης απλούστευσης (αύξηση ή μείωση);

Πραγματοποιείται με τη σωστή χρονική σειρά σε σχέση με τις ενέργειες που προηγούνται ή έπονται;

Πως θα μπορούσε να τροποποιηθεί ως προς τον χρόνο;

ΠΟΙΟΣ; Γιατί πραγματοποιεί την ενέργεια ο συγκεκριμένος υπάλληλος;

Ανταποκρίνεται στο γενικότερο επίπεδο των καθηκόντων του;

Έχει τα αναγκαία τυπικά και ουσιαστικά προσόντα για να αντεπεξέλθει;

Ποιος άλλος θα μπορούσε να πραγματοποιήσει την ενέργεια με περισσότερο αποτελεσματικό τρόπο;

Η υλοποίηση μιας οριζόντιας προσπάθειας απλούστευσης διοικητικών διαδικασιών στην ελληνική δημόσια διοίκηση αναλύεται στις ακόλουθες φάσεις:

Α. Ομαδοποίηση των δικαιολογητικών των διαδικασιών και υπόδειξη τρόπων απλούστευσης.

Στην παρούσα χρονική περίοδο, υπάρχουν περίπου **1.000 διοικητικές διαδικασίες**, η τελική εκροή των οποίων αφορά τους πολίτες (σε αυτές βεβαίως συναντάμε και τις πλέον πολυχρησιμοποιούμενες από τους πολίτες) και οι οποίες καλύπτουν σχεδόν το σύνολο των διοικητικών διαδικασιών που έχουν να κάνουν με την επαφή κράτους – κοινωνίας. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να μελετηθούν και να καταγραφεί η πορεία διεκπεραίωσής τους, ώστε να προκύψουν χρήσιμα και αξιόπιστα πληροφοριακά στοιχεία, για τις αρμόδιες ή συναρμόδιες υπηρεσίες, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά συνυποβολής, τους χρόνους διεκπεραίωσης κ.α. Με βάση αυτή την κωδικοποίηση, θα πρέπει να **κατηγοριοποιηθούν οι διοικητικές διαδικασίες, με κριτήρια τα κοινά τους χαρακτηριστικά στοιχεία και τα κοινά δικαιολογητικά που χρησιμοποιούνται κατά περίπτωση.**

Στη συνέχεια θα πρέπει να υποδειχθούν **τα εργαλεία και τα μέσα απλούστευσης,** καθώς και **ο τρόπος της κανονιστικής παρέμβασης** (νόμος, Π.Δ., υπουργικές αποφάσεις για τις ανωτέρω διοικητικές διαδικασίες, προκειμένου να επιχειρηθεί οριζόντια πρωτοβουλία, μέσω της οποίας θα απλοποιηθούν οι περισσότερες διαδικασίες (κατάργηση ή αντικατάσταση κοινών δικαιολογητικών κλπ).

Β. Επιλογή τομέων πολιτικής προς απλούστευση διοικητικών διαδικασιών και υλοποίηση έργου μέσω μιας μεθόδου απλούστευσης (Business Process Reengineering, Regulatory Impact Assessment, Κοινωνική Διαβούλευση).

Η παρούσα φάση περιλαμβάνει την επιλογή **τομέων αιχμής** (για λόγους πληρέστερης, ταχύτερης και αποτελεσματικότερης αντιμετώπισης του θέματος) και πιο συγκεκριμένα ορισμένων ειδικότερων διαδικασιών στο πλαίσιο αυτού, προκειμένου να επιχειρηθεί η προσπάθεια απλούστευσης, με επιστημονικά ολοκληρωμένο τρόπο, του οποίου η εφαρμογή στη συνέχεια **θα επεκταθεί σε οριζόντιες μορφές δράσης**. Η **επιλογή του τομέα,** μπορεί να γίνει βάσει των ακόλουθων κριτηρίων:

- Οι διοικητικές διαδικασίες του να είναι αντικείμενο συχνής συναλλαγής των δημοσίων υπηρεσιών με τους πολίτες.

- Να παρουσιάζουν πολυπλοκότητα στην πορεία διεκπεραίωσής τους (π.χ. πολλοί συναρμόδιοι φορείς, ακωδικοποίητη και πολυδαίδαλη νομοθεσία κ.α.).

- Να εμφανίζουν αδικαιολόγητες και χαρακτηριστικές καθυστερήσεις στο χρόνο που απαιτείται για τη διεκπεραίωσή τους.

- Να προκαλούν αίσθημα δυσφορίας, τόσο στην κοινωνία, όσο και στο σώμα των δημοσίων υπαλλήλων.

- Να έχουν μεγάλη σπουδαιότητα για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας και για την επίτευξη των στόχων της κοινωνικής πολιτικής.

Πρόσθετα και στα πλαίσια του τομέα που θα επιλεγεί θα μπορούσαν να τεθούν ορισμένα **κριτήρια επιλογής διοικητικών διαδικασιών**, οι οποίες χρήζουν απλούστευσης. Τέτοιες διαδικασίες είναι όσες χαρακτηρίζονται ενδεικτικά από:

- Πολυπλοκότητα, δυσλειτουργίες και καθυστερήσεις, που εμφανίζονται στην πορεία διεκπεραίωσής τους.

- Υψηλό λειτουργικό κόστος και έλλειψη οικονομικότητας για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

- Χαμηλή ποιότητα εξυπηρέτησης των χρηστών και έλλειψη φιλικότητας προς αυτούς.

- Ιδιαίτερη σημασία για μεγάλο αριθμό πολιτών ή για ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες, που τις χρησιμοποιούν συχνά στην καθημερινή τους επαφή με τη δημόσια διοίκηση ή με άμεση επίδραση στην επιχειρηματική δραστηριότητα.

- Ιδιαίτερη σημασία στην ενδοοργανωτική δομή και λειτουργία των φορέων.

Αφού επιλεγούν οι τομείς πολιτικής θα κωδικοποιηθούν οι **διαδικασίες,** με βάση τα προαναφερόμενα κριτήρια, προς απλούστευση. Στη συνέχεια και για τις επιλεγείσες διαδικασίες θα εφαρμοστούν σύγχρονα εργαλεία απλούστευσης όπως:

Α) ο ανασχεδιασμός επιχειρηματικών διαδικασιών (Business Process Reengineering – BPR),

Β) η Ανάλυση Κανονιστικών Επιπτώσεων (Regulatory Impact Assessment - RIA) καθώς και

Γ) η Κοινωνική Διαβούλευση,

Δ) το Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους (Standard Cost Model) με το οποίο μετράται με οικονομικούς όρους το άμεσο και έμμεσο διοικητικό βάρος για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, που προέρχεται από την ανάγκη επαφών τους με τη δημόσια διοίκηση, στο πλαίσιο διεκπεραίωσης μιας διοικητικής διαδικασίας

που μπορούν να βοηθήσουν στην καταγραφή όλων των αναγκαίων παραγόντων για τη λήψη της καταλληλότερης και αποτελεσματικότερης λύσης. Η αναλυτική καταγραφή της προς απλούστευση διαδικασίας, η μέτρηση του κόστους και των ωφελειών καθώς και η εκτίμηση των γενικότερων επιπτώσεων της προτεινόμενης λύσης στο ευρύτερο περιβάλλον, σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη, αποτελούν εχέγγυα για την επιλογή της βέλτιστης λύσης.

Γ. Μεθοδολογία εφαρμογής.

Έπειτα από την εφαρμογή των προαναφερόμενων εργαλείων στις προς απλούστευση διαδικασίες και με βάση τα αποτελέσματά της, προτείνεται συγκεκριμένη μεθοδολογία εφαρμογής των εργαλείων στη διαδικασία απλούστευσης των διαδικασιών. Η παρούσα φάση συνεπώς περιλαμβάνει την **εκπόνηση οδηγών - μεθοδολογίας εφαρμογής** για τα ακόλουθα:

- Business Process Reengineering (BPR).
- Regulatory Impact Assessment (RIA).
- Κοινωνική Διαβούλευση.
- Τυποποιημένο Μοντέλο Κόστους (Τ.Μ.Κ.).

λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις ευρωπαϊκές και διεθνείς πρακτικές όσο και την δομή και τις ανάγκες του ελληνικού Δημόσιου Τομέα.

Ιδιαίτερα σε ότι αφορά την Ανάλυση Κανονιστικών Επιπτώσεων θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το σχέδιο της Έκθεσης Κανονιστικών Επιπτώσεων, που έχει συντάξει και εφαρμόζει πιλοτικά η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για τη σύνταξη του **προκαταρκτικού σχεδίου εκτίμησης των επιπτώσεων** της απλούστευσης απαραίτητο στοιχείο αποτελεί η διενέργεια διαβουλεύσεων καθώς τροφοδοτεί τη διαδικασία με χρήσιμες πληροφορίες. Επίσης, θα πρέπει να προσδιοριστούν τόσο η απαραίτητη οργανωτική δομή όσο και η τεχνολογική υποδομή για την αποτελεσματικότερη χρήση των ανωτέρω εργαλείων απλούστευσης.

Δ. Μηχανισμός παρακολούθησης και ελέγχου.

Η εφαρμογή της πολιτικής απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών, πρέπει να διέπεται από τις αρχές της *διοίκησης μέσω στόχων*. Αυτό σημαίνει ότι το επιθυμητό αποτέλεσμα της πολιτικής αυτής πρέπει να προκαθορίζεται, όπως επίσης και να προβλέπεται ο **μηχανισμός παρακολούθησης**, **αξιολόγησης και ελέγχου της αποτελεσματικότητάς της**.

Κομβικά στοιχεία ενός τέτοιου συστήματος, τα οποία θα πρέπει να προσδιοριστούν στην παρούσα φάση είναι:

- η ύπαρξη κεντρικού συντονιστικού οργάνου ή υπηρεσίας με περιγραφή των λειτουργιών του,
- η καθιέρωση συστήματος μέτρησης της αποτελεσματικότητας μέσω δεικτών,
- η ύπαρξη σαφούς χρονοδιαγράμματος, τόσο για την τελική αποπεράτωση του συνολικού έργου, όσο και για τις επιμέρους φάσεις περαιτέρω εφαρμογής του συστήματος,
- ο καθορισμός των παραδοτέων κάθε φάσης,

- η πρόβλεψη ανώτερου ποσοστού χρονικής ενασχόλησης σε κάθε φάση, προκειμένου να επιτευχθεί η γρήγορη ροή των σειριακών διαδικασιών χωρίς αδικαιολόγητες χρονοτριβές,

- η ομαλή λειτουργία του συστήματος πληροφοριακής ανατροφοδότησης για το βαθμό επίτευξης των στόχων,

- η δυνατότητα ανάληψης διορθωτικών πρωτοβουλιών και παρεμβάσεων για την επαναφορά του συστήματος σε ισορροπία,

- η ύπαρξη ολοκληρωμένου επιχειρησιακού μοντέλου δομής, οργάνωσης, λειτουργίας και οικονομικής – διοικητικής υποστήριξης, ώστε η σχετική διαδικασία να εξασφαλίζει εκ των προτέρων τις ύψιστες πιθανότητες επιτυχίας.

- τρόποι αυτο-αξιολόγησης κάθε εμπλεκόμενου φορέα, για την πρόοδο εφαρμογής του μοντέλου.

Προσπάθειες απλούστευσης διαδικασιών στην ελληνική δημόσια διοίκηση

1. Στο Πρόγραμμα Οικονομικής και Κοινωνικής Ανάπτυξης 1983 – 1987 (ΥΠ.ΕΘ.Ο. – Κ.Ε.Π.Ε.), υπήρχαν εκτενείς αναφορές στην αναγκαιότητα καταπολέμησης του φαινομένου της κακώς εννοούμενης γραφειοκρατικής οργάνωσης του κράτους, η οποία συμβάλλει στην παρεμπόδιση της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας. Προτείνονταν μάλιστα και μέτρα για την καταπολέμηση της << γραφειοκρατίας >>, ένα από τα οποία ήταν και η απλούστευση των σύνθετων και πολύπλοκων διοικητικών διαδικασιών.

2. Έτσι η πρώτη προσπάθεια σε νομοθετικό επίπεδο για την απλούστευση διοικητικών διαδικασιών, αναλήφθηκε με το Ν. 1599/ 1986, ο οποίος περιείχε ορισμένες διατάξεις μόνο όμως για την απλοποίηση των μεθόδων εξυπηρέτησης των πολιτών από τις δημόσιες υπηρεσίες και όχι για την ουσιαστική απλούστευση των κρίσιμων και πολύπλοκων ενεργειών του κράτους.

3. Στην Έκθεση του Κ.Ε.Π.Ε. για τη δημόσια διοίκηση το 1988, καταγράφηκαν επισημάνσεις για την απλούστευση διοικητικών διαδικασιών, κυρίως σε ότι αφορά την κανονιστική της διάσταση.

4. Στην Έκθεση για τη Μεταρρύθμιση και τον Εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης, που συνετάχθη από το τότε Υπουργείο Προεδρίας της Κυβέρνησης, το 1990, επαναλήφθηκαν οι αναφορές στην ανάγκη λήψης μέτρων απλούστευσης της διοικητικής δράσης, με την απλοποίηση των διαδικασιών, την αντιμετώπιση της πολυνομίας, τη σύντμηση των χρονικών προθεσμιών διεκπεραίωσης των υποθέσεων των πολιτών και τη χρήση απλούστερων γλωσσικών μορφών στα διοικητικά έγγραφα.

5. Με το Ν. 1943/ 1991, προβλέφθηκαν για δεύτερη φορά νομικές διατάξεις για την απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, οι οποίες αφορούσαν την σύντμηση των πλέον χρονοβόρων από αυτές, την ποιοτικότερη εξυπηρέτηση του πολίτη από τις δημόσιες υπηρεσίες, κατά τη διάρκεια της διεκπεραίωσης υποθέσεων του και τον περιορισμό των αναγκαίων υπογραφών για την έκδοση μιας διοικητικής πράξης.

6. Με το Ν. 2539/ 1997, επεκτάθηκαν οι νομικά κατοχυρωμένες προσπάθειες απλούστευσης διοικητικών διαδικασιών. Και σε αυτή όμως την περίπτωση το εγχείρημα έγινε από τη σκοπιά μόνο της ποιοτικής βελτίωσης των παρεχόμενων προς τον πολίτη υπηρεσιών και δεν αφορούσε τη συνολική εσωτερική διαδικασία παραγωγής μιας διοικητικής πράξης.

7. Με το Ν. 2672/ 1998 καθιερώθηκε η δυνατότητα επικοινωνίας μεταξύ δημοσίων υπηρεσιών, καθώς και διεκπεραίωσης διοικητικών διαδικασιών, με τη χρήση της τηλεομοιοτυπίας (φαξ) και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e – mail) με τις προβλεπόμενες βέβαια εξαιρέσεις και τους αντίστοιχους περιορισμούς.

8. Στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Ν. 2690/ 1999) υπάρχουν σε ένα ενιαίο κείμενο όλες οι διάσπαρτες προηγούμενες διατάξεις νόμου, σχετικές με την απλούστευση, διοικητικών διαδικασιών.

9. Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διοικητικής Μεταρρύθμισης << Πολιτεία >>, υπάρχει ειδική μνεία στην προσπάθεια απλούστευσης διοικητικών διαδικασιών, σε συνδυασμό με την εφαρμογή νέων μεθόδων διοίκησης και την υλοποίηση της λεγόμενης << κανονιστικής μεταρρύθμισης >>. Συγκεκριμένα η απλούστευση των διαδικασιών επιχειρείται μέσω της περικοπής απαιτούμενων δικαιολογητικών για την έκδοση διοικητικών πράξεων, αντικατάστασής τους με υπεύθυνη δήλωση του πολίτη, σύντμησης των χρονικών προθεσμιών για την έκδοση διοικητικής πράξης, χρησιμοποίησης των νέων τεχνολογιών της πληροφορικής και επικοινωνίας στην καθημερινή διοικητική δραστηριότητα.

10. Στο Ν. 3230/ 2004 υπάρχει ειδικό κεφάλαιο με τίτλο << Βελτίωση Διοικητικών Διαδικασιών >> οι διατάξεις του οποίου προβλέπουν την απλούστευση της διαδικασίας έκδοσης διοικητικών πράξεων, μέσω κατάργησης δικαιολογητικών, αντικατάστασης αυτών με υπεύθυνη δήλωση, καθορισμού προθεσμίας διεκπεραίωσης και υποχρέωσης της υπηρεσίας να αναζητά δικαιολογητικά αντί του πολίτη. Επίσης επιβάλλεται νομικός περιορισμός στην απαίτηση υποβολής δικαιολογητικών, καθιερώνεται η λεγόμενη << σιωπηρή έγκριση αίτησης >> καθώς και η δυνατότητα συνδιάσκεψης υπηρεσιών και επεκτείνεται η χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

11. Οι διατάξεις αυτές σχεδόν επαναλαμβάνονται αυτούσιες στο Ν. 3242/ 2004. Στο νόμο αυτό θεσμοθετείται επίσης η απαρχή μιας οργανωμένης προσπάθειας απλούστευσης διοικητικών διαδικασιών, με τη σύσταση Κεντρικής Επιτροπής Απλούστευσης Διαδικασιών υπό τον Γ.Γ.Δ.Δ. και Η.Δ. και με τη συμμετοχή εκπροσώπων όλων των υπουργείων, προκειμένου να χαραχθεί μια ενιαία πολιτική στον τομέα αυτό.

12. Με τις διατάξεις των Ν. 3448/ 2006 (Άρθρο 16) και 3731/ 2008 (Άρθρο 30) καθιερώνεται η αυτεπάγγελτη ενδο – διοικητική αναζήτηση δικαιολογητικών για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, στο πλαίσιο της πορείας διεκπεραίωσης των υποθέσεών τους.

13. Με το Ν. 3844/ 2010, με τον οποίο προσαρμόζεται η ελληνική νομοθεσία στην Οδηγία 2006/ 123 της Ε.Ε., απλουστεύονται οι διοικητικές διαδικασίες για την πρόσβαση των ελεύθερων επαγγελματιών στην αγορά παροχής υπηρεσιών και συστήνονται Ε.Κ.Ε. (Κ.Ε.Π.) για την εξ αποστάσεως και ηλεκτρονική διεκπεραίωση των σχετικών υποθέσεων.

14. Με το Ν. 3853/ 2010 απλοποιούνται οι διαδικασίες σύστασης προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιρειών, μέσω του Γ.Ε.ΜΗ. και των Κ.Ε.Π.